

Še nam je v očeh njegova malce nervozna, a tako živa kretnja, ko si prižiga cigareto, še nam je toplo od njegovega vedrega nasmeha, ki je v hipu razmrščil čelo v ljubezniv, skoraj prešeren izraz. Še nam zveni v ušesih njegova mnogokrat tako šegava, hudomušna beseda. Še ležijo na naših pisalnih mizah njegova vabila na sejo predavateljev knjižničarske skupine na Pedagoški akademiji. Še smo polni njegove vitalne, nikoli mirujoče osebnosti, nabite z neutrudnimi, prekipevajočimi, neizčrpnimi energijami.

Tako nam je, kot da se bomo jutri zopet sestali, da bomo zopet reševali knjižničarska vprašanja, da bomo zopet govorili o novih načrtih in da bomo zopet razpravljali o študentih, o tistih študentih, pred katerimi je tako sramežljivo skrival svojo zares očetovsko naklonjenost.

Toda vedno znova se zavemo, da je to bilo.

Samo trenutek. Tisti trenutek, ko srce pozabi na svoj ustaljeni ritem, ko enkrat, dvakrat še udari in se za vedno ustavi, trenutek, ko se življenje sreča s smrtjo. Beseda, ki je še hip pred tem objemala vso družbo, utihne, kretnja, ki je še hip pred tem ponesla misel v prostor, zastane, lice, ki je še hip pred tem sijalo od čustva, otrpne. Samo ta trenutek s svojo neusmiljeno, nerazumljivo, nesmiselno nepreklicnostjo je med nami in profesorjem Pregljem. Trenutek, ki ga je iztrgal iz naše sredine.

In vendar se v tem trenutku ni vse pretrgalo, ostal je v nas, ki smo ga poznali in spoštovali. Profesor Pregelj je bil namreč resnično srečen, saj je bil med redkimi, ki jim je bilo delo prava strast. Kot da mu dela nikoli ne bi bilo dovolj. In to delo je ostalo. Ostalo je, kar je napisal in tega niti na knjižničarskem področju res ni malo. Ostalo je, kar je storil za šolanje bibliotekarskih kadrov. Že leta 1947 je v Poročevalcu postavil na dnevni red vprašanje knjižničarskega naraščaja. In to vprašanje ga je vznemirjalo prav do zadnjega. Vedno znova in znova je opozarjal, kako pomembna je skrb za kadre, predaval je na raznih tečajih, izpraševal pri strokovnih izpitih in se potegoval za trajnejše rešitve. Da je do take rešitve z ustanovitvijo knjižničarskega oddelka na Pedagoški akademiji res prišlo, je v dobršni meri prav njegova zasluga. S kakšnim veseljem, s kakšnim ponosom je pred tremi leti pozdravil prve diplomirane knjižničarje, ko je v Delu zapisal: »Ni več živih katalogov'. Na ljubljanski Pedagoški akademiji sta diplomirali prvi generaciji knjižničarjev«.

Od tedaj jih je diplomiralo že lepo število. Prepričani smo, da jih bo še mnogo. Morda bo prišla doba, ko bodo taki diplomanti komaj

še poznali ime profesorja Preglja. In zgodilo se bo, kakor se bibliotekarjem dogaja že od vsega začetka: njegovi napor, ki so omogočili delo današnjih generacij, se bodo tiho vtopili v delo bodočih rodov.

In tako, dragi naš kolega Pregelj, ostaja vaše delo med nami trdno in trajno, ostaja kot temeljni kamen, ki ga ni mogoče izpodmakniti, ne da bi se porušila vsa stavba. Nam pa, ki smo ostali, je danes čudno samotno pri srcu, ko smo se morda šele zdaj zavedli, kako smo si bili blizu, čeprav si tega nikoli nismo utegnili povedati. Zdaj nam je ostala samo še ena beseda, ki si jo lahko še rečemo: Zbogom!

Jaro Dolar